МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут права, економіки та міжнародних відносин
Кафедра менеджменту

« ЗАТВЕРДЖУЮ »
В. о. ректора, доцент
_____ К. В. Громовенко
«9» жовтня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління бізнес-процесами підприємств та організацій
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань **07 - Управління та адміністрування**
(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціальність **073 - Менеджмент**
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-наукова програма: **Менеджмент**

Інститут права, економіки та міжнародних відносин
(назва інституту, факультету)

Третій освітньо-науковий рівень вищої освіти **доктор філософії**

ОДЕСА – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління бізнес-процесами підприємств та організацій» для здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності 073- Менеджмент. – Одеса: МГУ, 2019. – 16 с.

Розробник:
д. е. н., доцент Мартинюк О.А. _____

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту
Протокол № 1 від « 28 » серпня 2019 р.

Гарант програми: д. е. н., професор Гончарук А.Г _____

©Міжнародний гуманітарний університет, 2019 р.;
© Мартинюк О.А. 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 5</td><td>галузі знань: 07 "Управління та адміністрування"</td><td colspan="2" rowspan="2">вибіркова</td></tr>
<tr><td>Напрям підготовки</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="6">Спеціальність:
073 "Менеджмент"</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 1</td><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання
_____

(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин - 150</td><td>5-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2
самостійної роботи студента – 10,5</td><td rowspan="9">Третій ступінь вищої освіти (перший освітньо-науковий рівень):
доктор філософії</td><td>26 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>24 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>100 год.</td><td>140 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:
18 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – теоретична та практична підготовка студентів до здійснення оцінки, аналізу та управління ефективністю діяльності виробничого підприємства.

Завдання – забезпечити отримання необхідних знань та вмінь з дисципліни.

Приймаючи до уваги важливість дисципліни в процесі підготовки студентів денної форм навчання, необхідно передбачити не менше ніж 2 кредитів ECTS. При цьому:

- для студентів денної форми навчання: на лекційні заняття виділити 26 годин, на самостійну роботу – 100 години, в т.ч. на індивідуальну – 18 години, контрольні заходи – 8 годин;
- для студентів заочної форми навчання: на лекційні заняття виділити 6 годин, на самостійну роботу – 140 години, в т.ч. на індивідуальну – 18 години, контрольні заходи – 8 годин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні основи ефективності як економічної категорії;
- методологію вимірювання ефективності діяльності виробничого підприємства;
- методологію оцінки та аналізу ефективності діяльності підприємства;
- сучасні концепції та методи управління ефективністю діяльності підприємства;
- методи підвищення ефективності діяльності виробничого підприємства;
- ключові моделі та механізм управління ефективністю діяльності підприємства.

вміти:

- здійснювати оцінку ефективності діяльності виробничих підприємств;
- використовувати сучасні методи та спеціальне програмне забезпечення для здійснення аналізу ефективності діяльності підприємства;
- виявляти резерви скорочення витрат та потенціал зростання ефективності діяльності підприємства;
- приймати управлінські рішення щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна пов'язана з такими навчальними дисциплінами як ««Методологія аналізу та економіко-математичне моделювання» та «Управління підприємствами».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. – Управління ефективністю діяльності сучасного виробничого підприємства.

Тема 1. Вступ до дисципліни. Теоретичні основи ефективності як економічної категорії. Генезис і сутність ефективності в економіці. Типологія та концепції ефективності в економіці. Фактори економічної ефективності.

Тема 2. Методологія вимірювання ефективності діяльності виробничого підприємства. Сутність і критерії ефективності виробництва. Традиційні методи вимірювання ефективності виробництва. Комплексний вимірювач ефективності діяльності виробничого підприємства.

Тема 3. Методологія оцінки та аналізу ефективності діяльності підприємства. Основні підходи до оцінки та аналізу ефективності діяльності підприємства. Методи оцінки ефективності підприємства як одиниці, що приймає рішення. Непараметричний аналіз середовища функціонування. Двокрітеріальний аналіз відносної ефективності підприємства. Методичні положення щодо здійснення трирівневого аналізу ефективності виробництва.

Тема 4. Методологія управління ефективністю діяльності підприємства. Сучасні концепції управління ефективністю діяльності підприємства. Метод збалансованої системи показників. Ключові індикатори ефективності і метод цільового управління. Метод повного управління продуктивністю. Процесно-орієнтоване управління. Концепція економічної доданої вартості. Бенчмаркінг як метод управління ефективністю.

Тема 5. Методи підвищення ефективності діяльності виробничого підприємства. Концепція гнучкого виробництва «Лін». Система безперервного вдосконалення Кайзен. Система загального догляду за обладнанням. Обслуговування, засноване на надійності. Система «Шести сигм». Управління ланцюжками поставок. Метод аналізу основної причини.

Тема 6. Механізм управління ефективністю діяльності підприємства. Основні категорії і підходи. Варіативний бенчмаркінг як основа механізму управління ефективністю діяльності підприємства. Система оцінки ефективності діяльності підприємства. Мотиваційний механізм в управлінні ефективності діяльності підприємства. Автоматизація процесу управління ефективністю діяльності підприємства. Модель механізму управління ефективністю діяльності підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Вступ до дисципліни.	10	2	2			6	9	1	-			8
Тема 2. Методологія вимірювання ефективності діяльності виробничого підприємства.	20	4	4			12	24	1	1			22
Тема 3. Методологія оцінки та аналізу ефективності діяльності підприємства.	40	6	6			28	34	1	1			32
Тема 4. Методологія управління ефективністю діяльності підприємства.	38	6	4			28	34	1	1			32
Тема 5. Методи підвищення ефективності діяльності виробничого підприємства.	24	4	4			16	26	1	1			24
Тема 6. Механізм управління ефективністю діяльності підприємства.	18	4	4			10	23	1	-			22
Разом за змістовим модулем 1	150	26	24			100	150	6	4			140
Усього годин	**150**	**26**	**24**			**100**	**150**	**6**	**4**			**140**

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Тема 1. Сутність та фактори економічної ефективності.	2	-
2	Тема 2. Вимірювання ефективності діяльності виробничого підприємства.	4	1
3	Тема 3. Оцінка та аналіз ефективності діяльності підприємства.	6	1
4	Тема 4. Сучасні методи управління ефективністю діяльності підприємства.	4	1
5	Тема 5. Сучасні методи управління, що спрямовані на підвищення ефективності діяльності виробничого підприємства.	4	1
6	Тема 6. Механізм управління ефективністю діяльності підприємства.	4	-

6. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента – це основний засіб оволодіння навчальним матеріалом під керівництвом викладача у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять.

Тематика самостійної роботи студента

№	Назва самостійної роботи	Кількість годин за змістовими модулями (ЗМ)	
		ЗМ 1	Усього
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	40	40
2.	Підготовка до практичних занять	40	40
3.	Опрацювання окремих тем навчальної програми, які не виносяться на лекції	10	10
4.	Виконання індивідуальних завдань	10	10
Разом з дисципліни:		100	100
5. Підготовка та складання контрольних заходів		8	8

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання – форма організації навчання для поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які отримує студент.

Види ІНДЗ

№	Назва ІНДЗ зі стислою характеристикою його змісту	Кількість годин за змістовими модулями для форм навчання	
		денна	
		ЗМ 1	Усього
1.	Написання реферату	18	18
Разом з дисципліни:		18	18

ІНДЗ - Реферат

1. Сучасні концепції ефективності організації. Х-неефективність.
2. Виробничі функції та їх роль в оцінці ефективності виробництва.
3. Сучасні концепції управління ефективністю: сутність, принципи і складові процесу управління ефективністю.
4. Внутрішні чинники ефективності діяльності підприємства.
5. Основні критерії, підходи і показники, які використовуються в аналізі ефективності діяльності підприємства.
6. Збалансована система показників: сутність, складові, переваги і недоліки.
7. Соціально-політичні ефективності діяльності підприємства.
8. Сутність та відмінності параметричної та непараметричної методології оцінки й аналізу ефективності діяльності підприємств.
9. Ключові індикатори ефективності. Піраміда Бауера.
10. Фінансово-валютні фактори ефективності діяльності підприємства.
11. Застосування методу найменших квадратів і його модифікацій в аналізі ефективності.
12. Метод цільового управління: сутність, складові, переваги і недоліки.
13. Економічні і кон'юнктурні фактори ефективності діяльності підприємства.
14. Стохастичний граничний аналіз: сутність, переваги і недоліки.

15. Метод повного управління продуктивністю: сутність, складові, переваги і недоліки.
16. Державне регулювання як фактор ефективності діяльності підприємства.
17. Індексний метод в аналізі ефективності діяльності підприємства.
18. Процесно-орієнтоване управління: сутність, структура, переваги і недоліки.
19. Науково-технічні фактори ефективності діяльності підприємства.
20. Аналіз середовища функціонування: сутність, базові та спеціальні моделі.
21. Концепція економічної доданої вартості: сутність, складові, вимірювання, переваги і недоліки.
22. Природно-кліматичні чинники ефективності діяльності підприємства.
23. Аналіз середовища функціонування: сутність, переваги і недоліки..
24. Бенчмаркінг як метод управління ефективністю: сутність, види, переваги і недоліки.
25. Метод оболонки вільного розміщення: сутність, переваги і недоліки.
26. Концепція гнучкого виробництва «Лін»: сутність, переваги і недоліки.
27. Глобальні фактори та механізм їх впливу на ефективність діяльності підприємства.
28. Основні підходи до класифікації видів економічної діяльності. Національний класифікатор України КВЕД.
29. Система безперервного вдосконалення Кайзен: сутність, переваги та недоліки.
30. Психологічні фактори ефективності діяльності підприємства.
31. Метод оболонки вільного розміщення: сутність, переваги і недоліки.
32. Система загального догляду за обладнанням: сутність, переваги та недоліки.
33. Обслуговування, засноване на надійності: сутність, основні етапи, переваги і недоліки.
34. Система «Шести сигм»: сутність, базові принципи, переваги і недоліки.
35. Управління ланцюжками поставок: сутність, структура, переваги і недоліки.

8. Методи навчання

При викладанні курсу використовуються такі види занять, як: лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів. У процесі проведення лекційних занять передбачене використання підручнику проф. Гончарука А.Г. «Управление эффективностью деятельности предприятия», літературних джерел, існуючих практичних прикладів, обговорення досвіду та конкретних проблем сучасної практики менеджменту ефективності. Крім того, мета вивчення дисципліни може бути реалізована на практичних заняттях шляхом обговорення тем лекцій та додаткових питань, тем рефератів (індивідуальних завдань), аналізу практичних ситуацій (кейсів), а також шляхом опанування сучасних комп'ютерних засобів оцінки, аналізу та управління ефективністю підприємства.

9. Методи контролю

Поточне тестування, підсумковий модульний контроль для студентів денної форми навчання здійснюється у відповідності до вимог «Положення про рейтингову систему оцінки знань студентів». Для контролю знань студентів передбачено такі його види:

- нульовий контроль (вхідний контроль знань за забезпечуючими дисциплінами);
- поточне тестування на практичних заняттях;
- контрольний захід по закінченню змістовного модуля;
- підсумковий контрольний захід по закінченню залікового кредиту.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Вивчення кожного змістового модуля завершується оцінкою.

Оцінка залікового кредиту (тобто оцінка з дисципліни за семестр) визначається за формулою

$$Оц = \frac{\sum_{i=1}^{m} M_i}{m},$$

де *Оц* – оцінка залікового кредиту;

M_i – оцінка за *i*-й змістовий модуль залікового кредиту;

m – кількість змістових модулів у заліковому кредиті.

Оскільки вивчення дисципліни протягом семестру завершується *іспитом*, то позитивна оцінка за змістовий модуль повинна бути в межах *60 – 100 балів.*

Однакові види роботи студентів обох форм навчання повинні оцінюватись однаковими оціночними балами, помноженими на відповідну

кількість робіт. Виняток становить оцінка виконання індивідуальних завдань (контрольних робіт), що пояснюється суттєвою різницею їх змістів та обсягів – значно більших у заочників.

Кількість модулів обох форм навчання повинна бути однаковою. Якщо кількість контрольних робіт заочників менша, ніж кількість модулів, зміст контрольної роботи розбивається відповідно до кількості модулів.

Рейтингових бали для двох форм навчання змістового модуля, що закінчується заліком, наведено в табл.

Розподіл балів, які отримують студенти

10. Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль №1						
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	100
10	20	20	20	20	10	

Т1, Т2 ... Т6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Науково-методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчального процесу включає: навчальний план підготовки докторів філософії за спеціальністю 073 "Менеджмент"; навчальна, наукова та практична література (див. розділ 12); підручник з дисципліни «Управління ефективністю діяльності підприємства» Гончарук А.Г.; спеціалізоване програмне забезпечення; тести для модульного і підсумкового контролю.

12. Рекомендована література

1. Гончарук А.Г. Управление эффективностью деятельности предприятия: Учебник / А.Г. Гончарук. – Одесса: Астропринт, 2012. – 260 с.
2. Бутенко А.И. Управление предпринимательством: критерии эффективности / А.И. Бутенко, И.Н. Сараева. – О.: Фенікс, 2004. – 364 с.
3. Гончарук А.Г. Методические положения по проведению оценки и анализа эффективности промышленного производства: [науч.-метод. пособ.] / А.Г. Гончарук. — Одесса: Астропринт, 2009. — 100 с.
4. Гончарук А.Г. Методологические основы оценки и управления эффективностью предприятия: [монография] / А.Г. Гончарук. – Одесса: Астропринт, 2008. – 288 с.
5. Гончарук А.Г. Новий підхід в управлінні ефективністю у промисловості України / А.Г. Гончарук // Економіка України. – 2006. – № 11. – С. 36–46.
6. Грузнов И.И. Эффективные организационно-экономические механизмы управления (теория и практика) / И.И. Грузнов. – Одесса: Полиграф, 2009. – 528 с.
7. Говорушко Т.А. Управління ефективністю діяльності підпри-ємств на основі вартісно-орієнтованого підходу : [монографія] / Т.А. Говорушко, Н.І. Клімаш. – К. : Логос, 2013. – 204 с.
8. Куденко Г.Е. Управление эффективностью хозяйственной деятельности промышленного предприятия / Г.Е. Куденко. – Донецк: Вебер, 2003. – 239 с.
9. An Introduction to Efficiency and Productivity Analysis / T. Coelli, D.S. Prasada Rao, C.J. O'Donnel, G.E. Battese. – New York: Springer, 2017. – 349 p.
10. Armstrong M. Performance Management: Key Strategies and Practical Guidelines / M. Armstrong. – London: Kogan Page, 2016. – 192 p.
11. Cardy R. L. Performance Management: Concepts, Skills, and Exercises / R. L. Cardy. – New York: M.E. Sharpe, 2016. – 208 p.
12. Daniels A.C., Bailey J.S. Performance management: Changing behavior that drives organizational effectiveness. – Performance Management Publications: Atlanta, 2018. – 344 p.